

De Postrijder der provincie Limburg

MEN SCHRUIFT IN

te Tongeren bij M. COLLÉ, uitgever en eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 51.

verschijnende dinsdags, donderdags en zaterdag.

ABONNEMENT

binnen de stad, 7 fr. per jaar.
buiten de stad, 8 fr. »
Een blad afzonderlijk 15 centiemen.
Aankondigingen 15 centiemen per drukregel.

TONGEREN, DEN 17 OCTOBER.

Onderwijs.

De vacantie is uit. Het schooljaar 1871-1872 is begonnen en de leerlingen zijn elk in hunne school birmen getreden. Wat alom bestatigd wordt, is: dat die intrede overal aan de katholieke en vrije gestichten voordeelig is.

Te beginnen van de Universiteit van Leuven, die schoone volmaking en bekrooning van onze schoolgestichten, tot en medebegrepen de nederigste lager- en bewaarscholen, overal is het getal leerlingen merklijk aangegroeid en bewijst ten klaarste hoe de ouders den voorkeur geven aan een onderwijs alwaar wetenschappen en geloof, onderwijs en opvoeding gepaard gaan.

De Hoogweerde Nuntius in België, Mgr Cattani, zegde het onlangs ter gelegenheid der nationale bedevaart van Brussel: « Wanneer ik die schoone en groote ontwikkeling van het katholiek onderwijs beschouw, ben ik gerust voor uw land. »

En wij ook, wij voeden dit vaste vertrouwen. Wanneer wij gemeenlijk over de scholen der liberalerij zien onderdoen, zijn wij verzekerd dat het katholiek onderwijs bij voortduur een verstandig volk in België zal bewaren; — dat het ons geleerde, manhaftige en kloek mannen zal geven, die aan Kerk en vaderland verkleefd zullen zijn, die zich gelukkig en fier zullen achten van hun geloof te verdedigen.

Het is niet min waar dat het vak dergenen die zich thans aan de opvoeding der jeugd toelagen meer dan ooit moeilijk en vol beletsels is. Men zou bijkans genegen zijn om te zeggen dat de lucht die men inademt beletsels stelt aan de goede opvoeding. Zelfs, wanneer het er op aankomt een goeden grond van oprechte opvoeding in het hert van het kind te leggen, niet zelden ontmoet men vooroordeelen, wederstand, slauwhertigheid zelfs in de families die waarlijk met christelijke gevoelens bezielde zijn. En nogthans dan alleenlijk zal men ware en oprechte katholieke mannen gemaakt hebben, die vast bereid zullen zijn tot de huidige worsteling alsook om den goeden strijd te strijden, ja dan alleenlijk wanneer men de opvoeding zal ontmaakt hebben van dat heidensch naturalism, dat de plaag is onzer eeuw. Daarom mogen de meesters niet ophouden hunne leerlingen den geest van religie in te boezemen.

Het is immers hoogst noodig dat de leerling, wanneer hij de school verlaat en de wereld intreedt, een sterken wil hebbe, dat hij bezielde zij met eene grondige godvruchtigheid, om te kunnen wederstaan aan den stroom van het hedendaagsche leven, om te durven het hoofd bieden aan de spotboeven, die thans zoo gemeen zijn, die alle gelegenheden waarnemen, om alles belachelijk te maken en alzoo den jongeling van het goede trachten af te keeren.

Wij hebben voor oogen het laatste verslag der provinciale landbouw-commissie van Luik. Het doet opmerken dat, uithoofde van den noodlottigen winter van 1870-1871 die het wintergraau in het algemeen heeft doen omkomen, het gebrek aan stroo vatbaar om in 1871-1872 tot mest te worden vervormd, den landbouw in eene moeilijke gestellen brengen zal, zoodat verscheidene jaren zullen noodzakelijk zijn om hem te herstellen. De voornaamste maatregelen, welke men van den Staat zou moeten betrachten om gedeeltelijk in de ramp te bemiddelen, zouden bestaan in het kosteloos vervoer per spoorweg — in 1871 en 1872 — van allerlei landvetten.

Bij dese gelegenheden zullen wij herinneren dat sinds langen tijd, de landbouw-commissien, en nog onlangs de hoogere landbouwraad, den wensch hebben uitgedrukt den tarief der vervoerprijzen per spoorweg der vruchtbaar makende zelfstandigheden te zien verlagen. De raad heeft nog eene andere reeks van wenschen geuit, die tot dusverre nog niet verwezenlijkt zijn geworden.

— Te Jemeppe is eene droeve gebeurtenis voorgevallen. De heer D..., werkmán in het industrieel gesticht van den heer D..., burgermeester der gemeente, had twist gehad met deszelfs schoonzoon, den heer Gustave B..., een der overste van dit gesticht.

De onregelmatigheid van het werk van D... hadden aanleiding gegeven tot opmerkingen, tot zijne wegzending en vervanging.

In den morgen had D... in eene herberg bedreigingen uitgesproken; eenen dolk toonende zegde hij dat hij de heer B... daar wilde mede doodden.

Rond 3 1/2 ure s'namiddags ontmoette D... den heer Gustave B... niet verre van het fabriek, sprong naar hem, en bracht hem eene hevigen dolksteek toe.

De woude van den heer B... is zeer erg. De pleger des schelmstuks werd gisteren avond ten 7 ure aangehouden.

— *Spoorweg-ongeluk.* — Een nieuw spoorwegramp, welke verschrikkelijke gevolgen had kunnen hebben, heeft eergisteren morgen op de zuidelijke plaats had.

De reizigerstrein, die ten 7 ure 10 minuten Bergen verliet, is, in de statie van Buisingen aankomende, op twee koopwagens-waggonen geloopt, die men door den dikken mist niet bemerkte had.

De schok was zoo hevig, dat de locomotief van de baan geworpen werd en omsloeg. De machinist werd op den slag dood.

De reizigers kwamen er met den schrik van af. Eenigen, onder andere eene dame, bekwamen wonden die echter niet gevaarlijk zijn. Gelukkig haastte zich iedereen uit den trein te springen, want hen bedreigde nog en grooter gevaar. Nauwelijks was de laatste reiziger afgestapt en bevonden de meesten zich nog op den weg, toen een trein uit Brussel op den eersten kwam stooten. De machinist te laat bemerkende dat de weg niet vrij was, liepen de machien, de tender en de andere rijtuigen op den reizigerstrein.

Al de bedienden, deelmakende van den koopwagentrein hebben, zoo verzekert men, lameeljk ernstige wonden bekomen.

Er is, op bevel van het gouvernement, een streng onderzoek ingespannen over de oorzaak dezer ramp.

Buitenlandsch nieuws.

De onderhandelingen tusschen de heeren van Bismark en Pouyer-Quertier, te Berlijn, over het frausche tolverdrag met den Elzas en de bepaalde regeling van uitbetaling der oorlogsvergoedingen, mogen nu beschouwd worden als geheel en al geëindigd. De vastgestelde overeenkomsten, waarschijnlijk op dezen oogenblik reeds wederzijds onderteekend, zullen zoohaast mogelijk ten uitvoer gebracht worden, ten minste in hare voornaamste schikkingen.

Men hoopt in Parijs dat zes der fransche departementen, nog door de duitsche troepen bezet, tusschen den 20 en 27 oktober er van verlost zullen worden.

De voorwaarden der overeenkomsten hebben wij hoofdzakelijk reeds doen kennen; Frankrijk zal, iedere halve maand, 800 miljoen franks aan Duitschland afbetalen, tot aan de meimand van het aanstaande jaar 1872.

Wat de douanekwestie betreft, dezelve is vereffend in dezen zin, dat de wederkeerige vrije invoer van fransche gefabriceerde stoffen naar den Elzas en Lorreinen aanvaard is voor de twee nog volle maanden van het loopende jaar. De Elzas zal maar, te rekenen van het aanstaande jaar 1872, deel van het duitsche Tolverbond maken.

Na dit tijdsverloop, zal de wederkeerige begunstiging voor Frankrijk beperkt zijn tot zeker slach van bewerkte stoffen, aan dewelken de Elzas en Lorreinen behoeften hebben.

Men verzekert dat eene rechtteeking van grenzen insgelijks te Berlijn overeengekomen is. Duitschland zal twee reeds ingelijfde dorpen aan Frankrijk terug geven; doch hiervoor eenige groote domeinbesschen behouden die verscheidene miljoenen franks waarde bezitten.

De aanhoudende groote brandrampen in Amerika verwekken vooral eene diepe ontroering in Engeland ter gunste der slachtoffers. Luidens depeches aan de londener dagbladen, belooft het verlies, in de ramzalige stad Chicago alléén, tot 300 miljoen of 1 1/2 milliard franks. Vijf honderd mensen zijn aldaar in de vlammen omgekomen.

De huidige depeches melden nieuwe brandrampen: de stad Mainstre, in Michigan, 200 huizen en 6 groote molens bevattende, is geheel en al door het vuur vernield. Het verlies wordt geschat op 1 1/2 miljoen dollars. In den Staat Wisconsin zijn vier dorpen afgebrand langs de rivier de Greenbay gelegen; 150 inwoners zijn daarbij verongelukt in eenen molen, waar zij eene veilige schuilplaats hadden gezocht. Verscheidene honderden personen zijn door de vlammen in eene rivier gejaagd, waarin zij jammerlijk verdronken zijn...

In Amerika is reeds voor drie miljoen dollars

ingeschreven tot onderstand der ongelukkige slachtoffers. De bewoners van Chicago toonen eene voorbeeldelooze krachtadigheid voor den opbouw van nieuwe woonsten. De handelsbedrijvigheid is er reeds hernomen; de dagbladen verschijnen weder, en de gespaard gebleven magazijnen en winkels zijn er reeds geopend. Ook in Engeland zijn hereids inschrijvingen geopend ter ondersteuning der amerikaansche slachtoffers. Waarschijnlijk zullen nog andere landen van het Vastland dat menschlievend voorbeeld volgen.

Eenige amerikaansche dagbladen schrijven die brandrampen toe aan de kwaadwilligheid en brengen ze in verband met de toenemende beweging der fenians in het werelddeel.

Een bijzondere brief uit Londen, aan een fransch blad, meldt dat de fenians inderdaad voornemens zouden zijn, de engelsche kolonie Canada, in Noord-Amerika, te vermeesteren, en aldaar het middenpunt hunner strijdmacht en verdere werkingen te vestigen. Hij voegt erbij dat deze werkingen insgelijks tegen Engeland gericht zouden zijn.

De Engelsche dagbladen zijn echter niet meer ongerust over die veropenbaring. De londener Times drijft er den spot mede in een artikel, getiteld: *Londen in gevaar!*

De brusselsche *Indépendance* geeft heden het vervolg der processtukken van den jeugdigen Oscar Lessines, die zich tot den hertog van Bassano gewend had, om zijn vlugschrift, ter inlijving van België bij Frankrijk, keizer Napoleon aan te bieden. De hertog antwoordde hem dat de keizer zeer verlangd was om dat schrift zoo spoedig mogelijk onder zijne oogen te hebben.

Na eene maand tijdsverloop, zond het de schrijver met eenen brief aan Napoleon, voor wiens roem hij verklaarde zijn leven te willen opofferen, met aanbod van op eigen kosten alle noodwendige leen- en weereizen te zullen doen, ter uitvoering van zijn groot plan. Als eenige belooning, en enkel om zijne oude moeder en familie te verheugen, verzocht hij een kruisken van het Eerelegioen!...

Eindelijk is dat *kostbaar* handschrift dus in 's keizers handen, en deze bewijst dat het hem toelacht, want hij beveelt aanstonds aan M. de Lagueronnière, zijnen gezant te Brussel, inlichtingen te nemen over den maatschappijken toestand van den heer Lessines in België: twee brieven van 's keizers hand bestatigen dit feit.

Uit die inlichtingen blijkt dat Oscar Lessines geboren werd te Mons (Bergen), den 22 april 1842, in 't jaar 1862 met zijne ouders ter woonst kwam in St-Joost-ten-Noode en zijne familie eene goede faam genoot. Gedurende eenigen tijd, was de jeugdige Oscar gehecht aan de redactie van het blad *le Drapeau Belge*, uitgegeven om de politieke leerstellingen van het weekblad *le Paix*, van M. Coomans, te bestrijden; dat bladje leefde echter maar vijf maanden. Oscar was insgelijks briefwisselaar van den parijzer *Figaro*.

Terwijl de belgische kroonleerder zich in de normandische badstad Trouville bevond, schreef hij een nieuw vlugschrift, ter bestrijding van dat van Louis Ulbach, getiteld: *Portrait van Napoleon*. Hij zond ook dat schrift aan den keizer, dien hij daarin verheerlijkt als den besten en edelmoedigsten der Vorsten. Daarna schreef hij nog twee vleiende brieven aan den franschen keizer, die insgelijks neerkomen op eene bedelarij voor het stercken van 't Eerelegioen.

In den laatsten brief, heden door de *Indépendance* afgekopied, beklagt de kroonleerder zich dat hij nog niet gedecoreerd is geworden, maar hij zegt hierdoor niet ontmoedigd, noch den keizer miuder toegenezen te zijn. Maar er is sprake van een groot plan, welks uitvoering gisteren onmogelijk was, en morgen wellicht telaar zoude zijn. « Wij zijn nu in den gunstigen » oogenblik, dat er gehandeld moet worden, » — zegt de landverzaker.

Die brief is gedagteekend van 30 nov. 1869. Napoleon doet daarop antwoorden: « dat hij » den heer Lessines, den volgende dinsdag, ten » 10 uren 's voormiddags, in de Tuileries zal » ontvangen, en zijn brief hem teruggezonden » moet worden. .... »

Daarop ontdekt men in die papieren minder aanduidingen over de betrekkingen van den belgischen kroonleerder met 't keizerlijk kabinet. Zijn plan van inlijving moet echter aan Napoleon eenszins mishaagd hebben, want zes maanden later, op den oogenblik toen de oorlog uitbarste, herinnert Oscar aan Napoleon zijn groot ontwerp « met de hoop dat die gebeurtenis hun » beider dierbaren wensch misschien zal verwe- » zentlijken. .... »

Napoleon antwoordt daarop aan zijnen kabinetsoverste M. Gouti: « dat de heer Lessines » nuttig aan den keizer zou kunnen zijn, in » geval deze er op bedacht zoude zijn, België bij » Frankrijk aan te hechten. .... »

Bij zulke stellige verklaringen, gelooven wij alle verdere bemerkingen overbodig.

De *Indépendance* belooft, in haar nummer van morgen, het onderzoek te zullen doen der « Memorie » van Oscar.

Het *Journal Official* zegt dat thans drie overeenkomsten, te Berlijn ondertekend zijn: de eerste voor eenige grens beperkingen; de tweede, de ontroiming der zes departementen, en de derde het tijdelijke douanen stelsel voor den Elzas en Lotharingen.

De territoriale overeenkomst moet nog door het duitsch Parlement en de fransche Nationale Vergadering bekrachtigd worden.

De financiële overeenkomst heeft enkel de bekrachtiging van den president der republiek noodig, welke oogenblikkelijk zal gegeven worden.

De ontroiming der zes departementen zal aanstonds aanvangen, om in het tijdsverloop van veertien dagen, noodzakelijk geëindigd te zijn.

In plaats van de handteekens der bankhuizen, zoals eerst gevraagd was, zal het duitsch gouvernement zich tevreden stellen met die van den president der republiek en den minister van financiën; voor dat gedeelte der schaadvergoeding zal er geene enkele uitgifte op vreemd papier geschieden.

Eene hende dieven.

Men schrijft uit Borore (Italië) aan een dagblad van Sardinië: Ons dorp verkeert oog onder den indruk veroorzaakt door eenen stoutmoedigen aanval over eenige dagen bedreven: Ziehier de bijzonderheden, die ik heb kunnen opdoen. Den 22, een weinig voor middernacht, kwamen een 60tal kwaaddoeners aan het oostelijk uiteinde van de burcht. Een groot gebouw, twee woonsten vormende, die met elkander in betrekking staan, bevindt zich op die plaats. Deze huizen zijn bewoond door mevrouw Maria Manis, weduwe Cadeddu, oud 80 jaar en door Antonio Francesco Porcu, haar schoonzoon. Meer dan 40 kwaaddoeners omsingelden dit gebouw en 15 anderen klommen eenen muur over, die op het veld uitteef en drongen in den koer.

Drie knechten van het huis, die beneden sloepen, dit schrikaanjagend bezoek bemerkte hebbende, namen de vlucht in de richting der keuken, waar de heer Porcu ook naartoe gevluht kwam, het gevaar begrepen hebbende. Hij verborg er zich zoo goed dat hij niet ondekt werd. Een vierde knecht, die het voorbeeld zijner kameradea wilde volgen, had daartoe den tijd niet; hij werd door de overweldigers als gijzelaar gehouden; hij kreeg daarenboven herhaalde malen slagen. Meester van den koer zijnde, richtten zij hunne stappen naar twee deuren, langs waar men in de appartementen komt van den heer Porcu en zijne schoenmoeder. Na met eene bijl de sloten afgeslagen te hebben, drongen 15 kwaaddoeners binnen en liepen naar de slaapkamers van mevr. Manis en den heer Porcu. Zij sloegen daar alles aan stukken na zich meester gemaakt te hebben van de voorwerpen van waarde. Daarna vielen zij op de arme oude vrouw en sloegen haar op het hoofd. Hare dochter, de vrouw van Porcu, werd bij het haar bijna naakt van het eene verdiep na het ander gesleurd.

Een hoer door het gerucht gewekt, en geraden hebbende wat er gebeurde, liep naar den klokkoren en begon alarm te kleppen. Niemand beantwoorde die dien oproep, ter uitzondering van eenen jongeling met name Capai Continai, die spoedig naar het huis van Manis liep. Maar als bij op eenen korten afstand dier woning gekomen was, schoten de kwaaddoeners op hem en de ongelukkige viel dood. De bande verliet het huis om 1 uur des morgends met 15,000 fr. in geld en bankbrieven en talrijke kostelijke voorwerpen. De karabiniers van Macomer, Ghilarras, santo Lessurgin en Sedilo liepen de kwaaddoeners achterna, maar de kerels waren voor goed uit de voeten.

Blijkens de berichten uit Rome van 7 oktober heeft een groot deel van het korps hoogleraren der hoogeschool daar ter stede geweigerd den van trouw aan het Italiaansche gouvernement af te leggen. « Er waren vroeger 48 hoogleraren aan die beroemde universiteit verbonden; verscheidene van hen hadden zich bij of na den intocht der Italiaansche troepen aan de waarneming hunner functiën onttrokken. Van de overigen hebben er 19 bepaald geweigerd den eed af te leggen, terwijl eenige anderen ophelderingen hebben gevraagd alvorens een besluit te nemen; buitendien is een van de hoogleraren uitlandig. »

Bij slot van rekening wordt er een twintigtal eedsweigeringen verwacht, alle van voorstaanders van het leerstuk der Pauselijke onfeilbaarheid. De weigerachtigen zijn, naar gezegd wordt, voornemens om eene hoogeschool binnen het Vaticaan te vormen.